

M

Undersökning af två stenrösen
på Paivaniemi udde i Lempäälä s:n.

På det genom tidigare forskningar kända stora grafvältet på Paivaniemi udde i Lempäälä socken undersökte Doktor A. O. Heikel och jag den 16 september 1896 två stenrösen. Båda forn-lämningarna lägo på den söder om landvägen belägna delarna af grafvältet och bestodo af läga blott $\frac{1}{2}$ - $\frac{3}{4}$ meter höga kullar med oregelbunden periferi, beklädda med ett grästäck, ur hvilket de större stenarna stucko fram.

Det första röset är på den af Landtmätaren F. Toingvist utarbetade karta, som enligt aftal i början af år 1897 skall öfverlämnas till Arkeologiska Kommissionen, betecknad med No 9. Dess gränser voro på den kullriga med talrika stenar betäckta sluttningen svåra att markera. Diametern kunde endast närmelsevis bestämmas. Den varierar mellan 9 och 11 m. Fundamentet bestod af ett antal glest och utan inbördes ordning liggande större stenar (de största ungefär 2 m. långa) mellan och på hvilka mindre stenar lägo. Hela röset bestod af 2-3 hvarf stenar. Nära dess södra gräns reste sig en 2 m. lång och $\frac{3}{4}$ m. hög sten dominerande öfver de andra. Nära intill denna stodo 2 andra stenar, men mindre än den förra, så att emellan dem ett smalt med jord och stengrus betäckt område bildades. På detta område hittades (vid 1) endast några centimeter un-

der jord ytan tvänne fragment af en sönderbruten tväggad svärdsklunga af järn, af hvilka det ena var böjdt om det andra, samt några vörnerade skärivor af ett lerkärl och stora häst(?)tänder. Utanför fyndstället mellan ofvannämnda stenar hittades strödda öfver rösets sydöstra del här och där djurtänder och vörnerade lerkärlsbitar. Bland de sistnämnda finnas två afrundade kantbitar. ^{N^o 1°} Karlen äro af rätt arbete och förfärdiga de utan användning af drejshifva. De fötälige fynden gifva ingen utgångspunkt för en närmare datering.

Röset innehöll hvarken brända eller obrända människoben.

Det andra röset bär på den ofvannämnda kartan N° 21. Dess omkrets var mera oregelbunden och dess gränser framträdde skarpare. Diametern utgjorde ungefär 4,5-5,5 m, höjden 0,5 m. Liksom det förra röset bestod detta af större och mindre stenar, hvilka lägo i 2-3 kvarf på hvarandra. Nära den västra kanten stod en 1 m. hög och 1½ m. lång sten, den s. k. silmäkivi. Då grästäckret aflägsnades, hittades omedelbart under detsamma på en sten norr om, silmäkivi ett fragment af en trind halering af brons. På och mellan de närmaste stenarna lägo 6 andra fragment antagligen af samma halering. ^{N^o 2°} Ringströdda öfver rösets östra del lägo fragment af ett eller flera rätt arbetade lerkärl. Hvarken brända eller obrända ben kunde upptäckas. Likväl kan detta röse endast sättas i förbindelse med likbränning, då det hvarken innehöll någon hällkista eller någon inhägnad af stenar för ett obrändt lik och

da det fattiga grafgodset delvis bär spår af eldens
inverkan. Den sönderbrutna halsringen af brons, hvars
delar hittades mellan stenarna norr om silmäkivi,
är trind och har ett smalt midtparti och tjockare
tvärt afskurna ändar, hvilka äro pryddade med
2 grupper af ingraverade tvärringar. Dylika hals-
ringar torde enligt svenska arkeologers tidebestäm-
ningar för liknande ringar i Skandinavien kunna
hänföras ungefär till 6te seklet e. Kr.

Efter väkstald undersökning återställdes grafö-
sena i sitt förra skick.

Helsingfors den 12 november 1896.

Alfred Hæckman.

Se A. Hackmans berättelse af 12/XI 96.

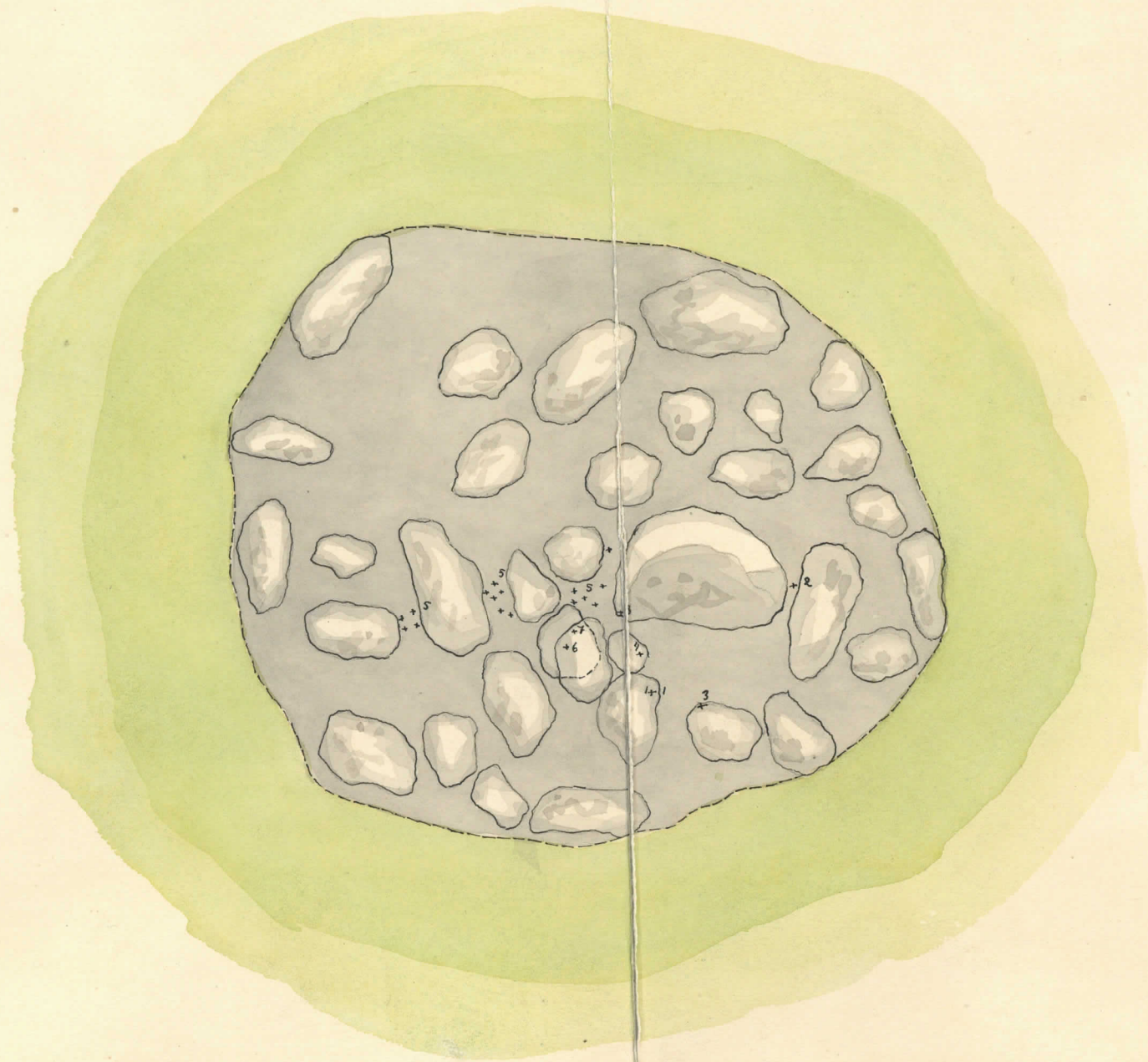

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Meter

Päiväniemi, Lemppälä s:n. Roset N° 9.

1. Tvänne fragment af en sveäggad svärds klinga, det ena böjdt om det andra. Ben.
2. Lerkärlbitar
3. 4. 6. 7 Stora djurtänder. Lerkärlbitar
- 5 Mindre tänder
- 8 $\frac{D}{=}$ Lerkärlbitar.

Se A. Hackmans berättelse af '12/xi 96

0 1 2 3 4 5 6 7 Meter.

Pr. ²Taivaniemi, Lempääla s.n. Roset No 21

1 Fragment af en halering af brons.

2 En järning.

3 Ett omböjadt fragm. af en halering af brons

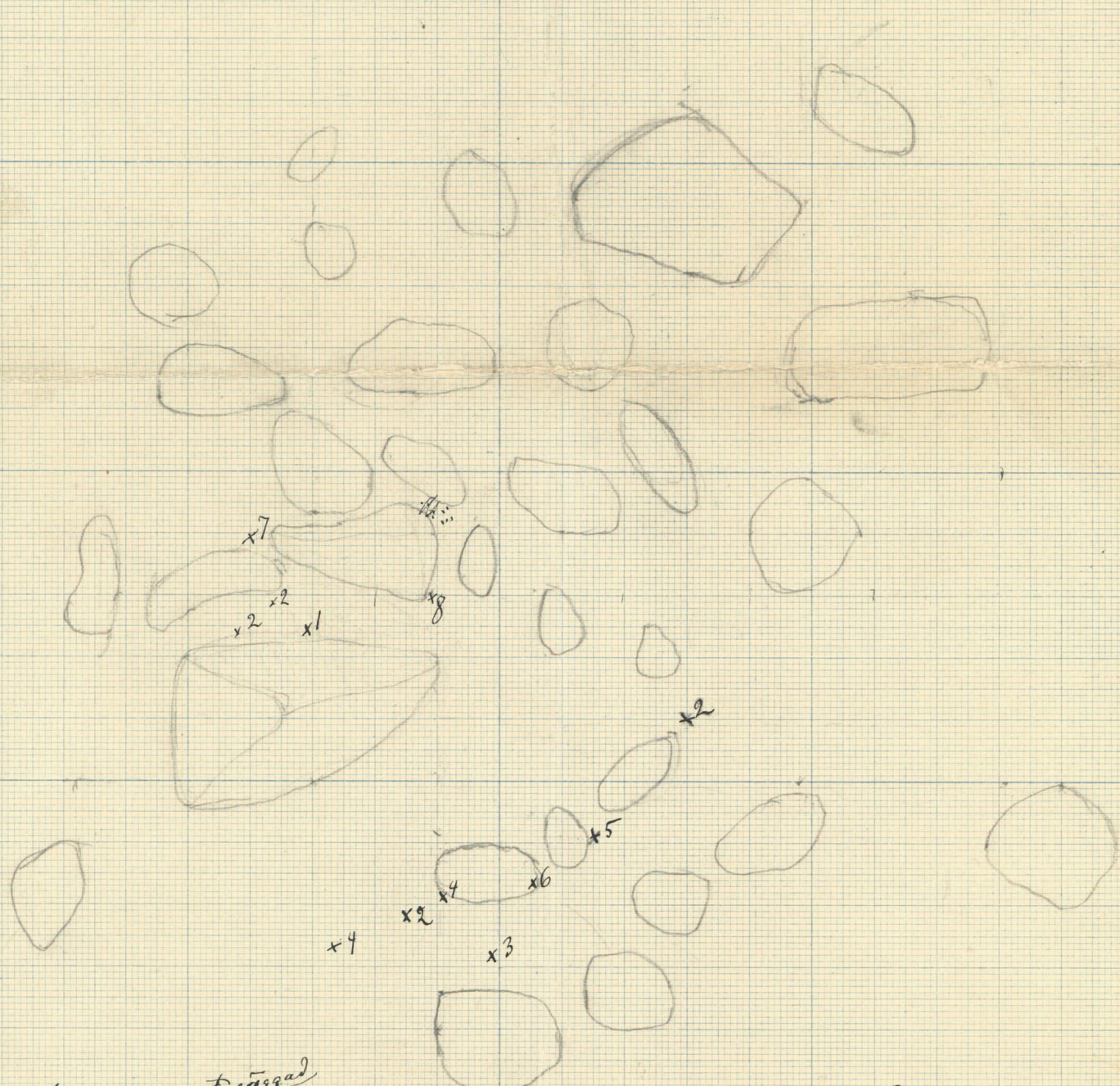
4 Litet fragm. af dito.

5 Lerkärlsbitar

6 Andan af en halering af brons.

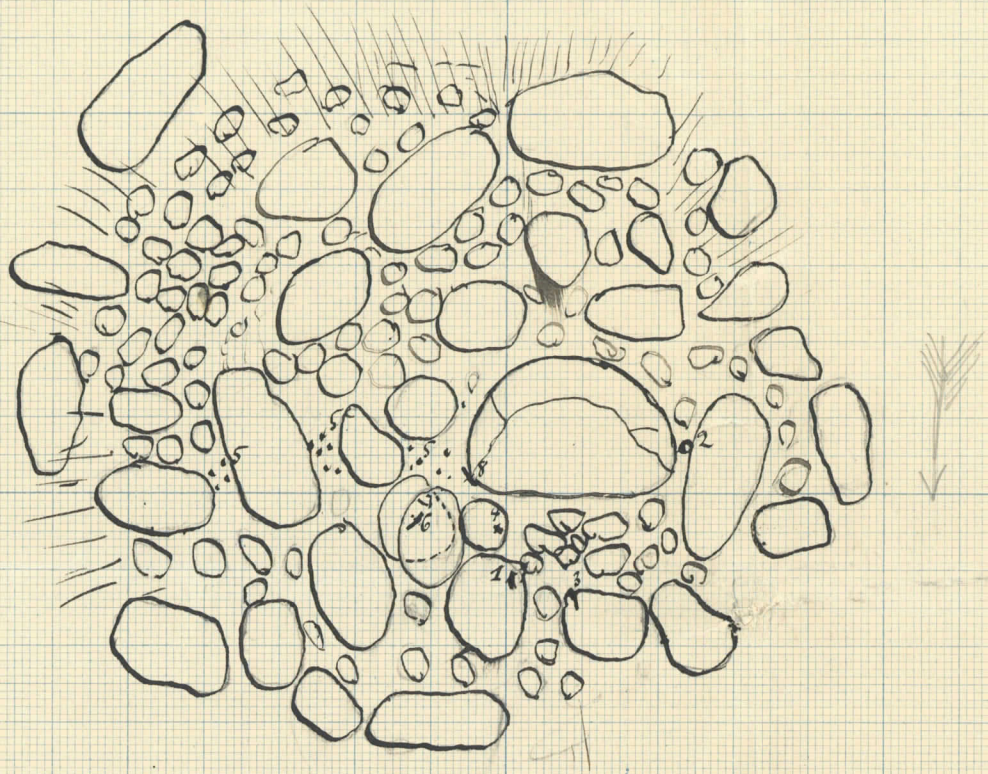
7 Den andra ändan af samma halering.

8 Ett fragm. af en halering af brons.

1. Tränne fragment af en svardsklinga (tröjsblad) det ena böjdt om det andra. Ben.
2. Lenkärlebitar
3. 4. 6. 7. Stora (ständer af) Lenkärlebitar
5. Mindre ständer
8. Do. Lenkärlebitar

Päiväniemi, Lempiälä sin. Riset N° 9.

1. Fragment af en ~~af~~ eller halvring af brons, på en sten genast under torpen.

2ta Järnring.

3 (omböjdt) fragm. af en halvring af brons

4 Litet fragm. af dito.

5. Lerkärlsbitar

6 Andan af en halvring af brons, lag mellan 2 stenar d.v.s. på den ena och under den andra.

7. Den andra ändan af samma halvring, lag under den ena sten, på hvilken 6 lag.

8. Fragm. af en halvring af brons, lag under centralstenens nordöstra hörn.

Röset N:o 27. Pajväniemi; Lempiälä s:n. Röset N:o 21.

